

Piotr Majer

"Oblaci polscy we Francji, Belgii i Luksemburgu : 60 lat Wiceprowincji Polskiej Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we Francji, Belgii i Luksemburgu", Agata Judycka, Zbigniew Judycki, Vaudricourt 2006 : [recenzja]

Forum Teologiczne 8, 149-151

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE I OMÓWIENIA

FORUM TEOLOGICZNE VIII, 2007
PL ISSN 1641-1196

Agata i Zbigniew Judyccy, *Oblaci polscy we Francji, Belgii i Luksemburgu. 60 lat Wiceprowincji Polskiej Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we Francji, Belgii i Luksemburgu*, Vaudricourt 2006, ss. 177.

W 1946 r. w odpowiedzi na prośbę o. Karola Kubsza z zakonu oblatów, dekretem Administracji Generalnej tego zakonu ustanowiono polskie oblackie dystrykty we Francji i Anglii, podporządkowane polskiej prowincji. Działalność oblatów w Anglii nie powiodła się i 23 sierpnia 1947 r. dystrykt został rozwiązany. Francja była znacznie bardziej gościnna. W 2006 r. oblaci osiedli głównie w Voudricourt, obchodzili 60. rocznicę duszpasterskiej posługi, zwłaszcza wśród emigracji polskiej w północnej Francji i Belgii. Rocznica ta oraz oblackie dzieło, dzięki Agacie i Zbigniewowi Judyckim, animatorom założonego przez nich Instytutu Biografistyki Polonijnej, zostały opisane w przygotowanym przez nich wydawnictwie albumowym – *Oblaci polscy we Francji, Belgii i Luksemburgu*, prezentującym sześćdziesiąt lat działalności Wiceprowincji Polskiej Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej we Francji i Beneluksie.

Praca ma charakter jubileuszowy. Składa się z sześciu części. Pierwsza, zatytułowana *Historia zgromadzenia misjonarzy oblatów*, zawiera podstawowe informacje dotyczące dziejów zakonu, uwypuklając założyciela Eugeniusza Karola Józefa de Mazenod oraz pierwszych polskich oblatów, w tym o. Jana Wilhelma Kulawego, który wstąpił do junioratu oblackiego w Valkenburgu i jako pierwszy Polak złożył śluby wieczyste 15 sierpnia 1894 r.

W części drugiej, zatytułowanej *Oblaci polscy we Francji*, sześćdziesięciolecie dzieje oblatów autorzy zebrali w formie kalendarium, które opatrzyli bogato ilustrowanym materiałem. Pierwsza notka dotyczy 1 września 1947 r., kiedy ojcowie Edward Olejnik i Antoni Murawski rozpoczęli zagospodarowanie budynku, w którym miał się mieścić internat św. Kazimierza przeznaczony dla uczniów pobierających naukę w katolickim Kolegium St. Vaast. Ostatnie zapisy z maja 2006 r. informują o uroczystej Mszy św. pożegnalnej o. Stanisława Adamskiego, który odszedł na emeryturę i zamieszkał w domu zakonnym w Voudricourt oraz o sprzedaży – za zgodą superiora – polskiej

kaplicy pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Douai – Frans – Marais. Trudno oceniać, czy dobór not spinających kalendarium był zamierzony czy też przypadkowy, niemniej na ich podstawie można prześledzić zmieniającą się rolę zakonu we Francji. O ile początkowe informacje dotyczą żywej obecności oblatów wśród polskiej emigracji, na którą składały się zwłaszcza działania organizacyjne i inne formy aktywności, to z biegiem lat coraz częściej pojawiają się zapisy odnotowujące już tylko jubileuszowe uroczystości.

Tu także zamieszczono: rys historyczny zakonu oblatów polskich we Francji – *Od dystryktu do delegatury*; charakterystykę miejsc ich osiedlenia – *La Ferte – Sous-Jouarre* oraz *Bethune – Vaudricourt*; spis wychowanków internatu św. Kazimierza oraz wykaz oblatów na placówkach duszpasterskich we Francji, a także informacje o czterech polskich wspólnotach parafialnych we Francji, gdzie opiekę duszpasterską sprawowali bądź sprawują ojcowie oblaci: Lens, Marles-les-Mines, Mericourt, Waziers; znalazły się tam również wzmianki o miesięczniku misjonarzy oblatów we Francji – „Niepokalana”, Stowarzyszeniu Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II we Francji, Siostrach Służebniczkach Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej oraz oblackiej nekropolii w Vaudricourt.

Wielowymiarowość aktywności ojców oblatów zdecydowała, że autorzy pracy oprócz działalności duszpasterskiej odnotowali również inne formy ich poczynañ, głównie na rzecz Polonii. Z tego punktu widzenia interesujący jest fragment poświęcony oblackiemu ośrodkowi wypoczynkowemu „Stella Maris”, który został założony na początku lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku, w pobliżu kanału La Manche. Początkowo służył głównie jako baza wakacyjna dla dzieci polskich emigrantów z Francji, Belgii i Luksemburga. Z czasem funkcja ta ulegała naturalnemu ograniczaniu, co zmieniało jego profil. Obecnie, po unowocześnieniu, służy dalej wypoczynkowi, ale jest ogólnie dostępny.

Wiedzę o polskich oblatkach we Francji dopełniają teksty dotyczące Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej oraz samej miejscowości Vaudricourt i umiejscowionego tam Instytutu Badań Biograficznych – ilustrowane fotografiami dającym wyobrażenie o uroku tego miejsca. W materiale *Szamotołska kolekcja* autorzy zaprezentowali zbiór malarstwa polskiego zgromadzonego przez o. Alfonsa Rzeźniczka, który w 1996 r. przekazał go do Muzeum – Zamek Górków w Szamotołach.

Część trzecia pracy poświęcona została polskim oblatom w Belgii i Luksemburgu. Jest ona objętościowo znacznie skromniejsza i składa się w zasadzie ze zwężonego rysu historycznego oraz *Kalendarium* obejmującego lata 1948–2006, którego podtytuł informuje, że dotyczy ono *ważniejszych wydarzeń z życia Rektoratu Polskiej Misji Katolickiej w Belgii oraz placówek duszpasterskich prowadzonych przez polskich oblatów w Belgii i Luksemburgu*.

W ostatnich częściach pracy pomieszczono m.in. materiał prezentujący 84 biogramy ojców oblatów oraz trzy siostr służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej, pracujących w domu zakonnym oblatów w Vaudricourt (*Oblackie biografie*). W części męskiej oddzielnie odnotowano zmarłych zakonników (*Postacie historyczne*). O obecnych mówi część zatytułowana *Postacie współczesne*.

Informacje o podstawowych źródłach oraz pracach zwartych i tekstach w periodykach, dotyczących zakonu oblatów zawarte są w *Archiwaliach*, bibliografii oraz słowniku. *Słownik biograficzny* obejmuje głównie osoby, które współpracowały z misjonarzami oblatami we Francji i krajach Beneluksu – zaprezentowano tu 70 osób.

Ostatnia część pracy – *Lamus wspomnień* – to z reguły krótkie teksty zaczerpnięte ze źródeł archiwalnych i literatury, a także przygotowane na prośbę autorów tej pozycji. Całą pracę dopełnia indeks nazwisk.

A. i Z. Judyccy w słowie *Od autorów* zastrzegli, że z uwagi na rozległość problematyki, a także konieczność przygotowania pracy na jubileusz, nie mogli wyczerpująco zaprezentować sześćdziesięcioletniej historii oblackiego dzieła na terenie Francji, Belgii i Luksemburga. Wydaje się jednak, że wyrażone w ten sposób poczucie niespełnienia – towarzyszące z reguły wszystkim autorom – było tu niezasadne. Ojcowie oblaci, a także czytelnicy, otrzymali pracę spełniającą wszystkie najlepsze standardy reprezentowanego gatunku. Praca jest przemyślana, zawiera bogatą faktografię, a także ma staranną i piękną szatę graficzną, tym samym uświetnia i właściwie honoruje jubileusz pracy oblatów w krajach Beneluksu.

PIOTR MAJER

Marcel Neusch, *Les traces de Dieu. Éléments de théologie fondamentale*, Cerf. Paris 2005, ss. 250.

Czy rzeczywiście ślady, drogi prowadzące człowieka do Boga są we współczesnym świecie zatarte, wręcz nie do odczytania, jak napisał we wprowadzeniu do swej nowej książki Marcel Neusch (s. 9)? Na pozór – tak, choć należy przypuszczać, że każdy, kto przeczyta całą *Les traces de Dieu* odpowie inaczej na tak postawione pytanie. Przytoczone stwierdzenie francuskiego teologa wydaje się prowokacją, albo, lepiej rzecz ujmując, pretekstem – zachętą skierowaną do czytelnika gotowego podjąć wyjątkową przygodę w przestrzeni zagadnień tradycyjnie już rozpatrywanych na płaszczyźnie teologii fundamen-